

A modern információs társadalom jellemzői

Vázlat

- I. Az emberiség információs lépcsőfokai
- II. Az IKT fejlődését mi tette szükségessé?
- III. Az IKT eszközök, rendszerek bevonulása az információs társadalomba
- IV. Információs társadalom polgára
- V. Az IKT veszélyei

I. Az emberiség információs lépcsőfokai

- ⇒ **Beszéd** kialakulása - ismeretátadás, csoportszervezés
- ⇒ **Írás** kifejlődése – távolsági kommunikáció fejlődik (például levelezés)
- ⇒ **Könyvnyomtatás** forradalma - ismeretek tömeges terjedése
- ⇒ **Távközlés** forradalma (kb. 1850-1950, **távíró, telefon, rádió, tévé**)- informatikai szempontból a távolságok „megszűnnek”. A távíró a 19. sz.-ban a kereskedelem és a szállítás információs igényeit elégítette ki, majd a 20. sz.-ban a tévé, rádió célja a kultúra terjesztése, a tájékoztatás és a szórakoztatás lett.
- ⇒ **Számítástechnika** forradalma - bizonyos gondolkodási folyamatok (algoritmikus gondolkodás) tárgyiasulnak a számítógépekben, programokban, adattárolásnak, feldolgozásnak új formái alakulnak ki.
- ⇒ **Net** forradalma – új információs mező született.

II. Az IKT (információs, kommunikációs technológiák) fejlődését mi tette szükségessé?

- ⇒ Tudományos és katonai szükségletek kényszerítették ki az 1940-es és 1970-es években a számítógépek és hálózatok kifejlesztését.
- ⇒ Web: tudományos publikálás, kommunikáció érdekében született.
- ⇒ Egyes tudományos számítások hatalmas kapacitást igénylenek =>szuperszámítógépek fejlesztése. Új hardverelemek születnek, teljesítményük, kapacitásuk ugrásszerűen (exponenciálisan) nő.

III. Az IKT eszközök, rendszerek bevonulása az információs társadalomba

A számítógép bevonult az iparba, kereskedelembé, bankrendszerbe, közigazgatásba, oktatásba, vagyis a társadalom majdnem minden részébe.

Információs társadalom definíciója:

Az a társadalom, amelyben az információs technológiák meghatározó szerephez jutnak, földrajzi és politikai korlátozás nélkül egyre több ember számára válik lehetővé, hogy a hálózaton keresztül

- kommunikáljon a világ bármely részén levő embertársával
- és óriási információtömeghez jusson.

Az információs társadalom végső célja az állampolgárok életminőségének javítása, életszínvonalának folyamatos növelése.

Példák:**HÉTKÖZNAPI ÉLETBEN**

1. Egyre több háztartásban van számítógép, és hálózati lehetőség, internethozzáférés azonnali kommunikációs lehetőség a világ bármely részén élő embertársunkkal. Ma (2007-es adat) 10-ből 4 magyarországi háztartás rendelkezik személyi számítógéppel és magyar háztartások 33 % -ában van szélessávú internet hozzáférés.
2. Táv munkavégzés:
munkánkat amennyiben lehetséges, otthon, szabadon megválasztott munkaidőben végezzük, eredményét pedig a munkáltató a saját szegén le tudja olvasni. Előnye: munkába járás elhagyásával időt takaríthatunk meg, rugalmasabb időbeosztással, növekszik a munkavállalók hatékonysága, csökken a munkahelyi stressz mértéke. Hátránya: személyes kapcsolatok hiánya, csökken a szerepe a csoportos munkavégzésnek.. Ha van is csoportmunka, akkor is személytelenebb, hisz az egyes csoportokban dolgozók fizikailag egymástól igen nagy távolságban lehetnek.
3. Általános naprakész tájékoztatási rendszer – napi információk a világ minden részéről
4. Hivatalok, államigazgatási intézmények ügyfélszolgálati és tájékoztatási lehetőségei bővülnek.
5. gyors ügyintézés:
Otthonainkból nézhetünk utána és intézhetjük pénz- és adó ügyeinket és egyéb feladatainkat anélkül, hogy munkaidőben várakoznánk valamilyen hivatalban. Mo-on 2001-ben indult a kormányzati portál, melyet jelenleg a www.magyarorszag.hu címen érhetünk el. Segítségével állampolgárokat érintő információkat és szolgáltatásokat érhetünk el. A szolgáltatásokhoz ingyenes regisztráció és bejelentkezés szükséges.
www.magyarorszag.hu/üggyfélkapu szolgáltatásai
 - adó és járulékbevallás
 - internetes okmányiroda (ahol lakcímkártya, jogosítvány, anyakönyvi ügyekben indíthatunk ügymenetet, foglalhatunk időpontot)
 - E-felvételi
 - Az OEP (=Országos Egészségbiztosítási Pénztár) szolgáltatásai.: TAJ-szám érvényességének ellenőrzése. Biztosított jogviszony lekérdezés.
6. Biztosítási, pénzügyi, tőzsdei virtuális szolgáltató központok elterjedése, elektronikus pénz elterjedése (digi-cash, E-cash => Pl. Master Card és Visa kártyát használhatjuk internetszolgáltatások megfizetésére.)
7. A virtuális üzlet és szolgáltatási központok elterjedése:
Webáruházak
elektronikus vásárlás lehetősége:
Lebonyolítása az online áruházakban gyakran virtuális bevásárlókocsival történik, a belerakott árukat és összeget fizetés előtt felülvizsgálhatjuk. Megadva a bankkártya típusát, számát, lezajlik a művelet. Utána futárral vagy postával küldik az árut.
Előnyei :
 - otthonról , munkahelyről vásárolhatunk, távolság, időjárás, közlekedés nem akadály, szállítást futár vagy posta szolgálat végzi..
 - A képernyőn megtekinthetjük az árut, szolgáltatást, tanulmányozhatjuk, összehasonlíthatjuk a tulajdonságaikat paramétereiket, árukat, más áruházakéval.
 - nagy kínálat
 - olcsóbban kínálják áruikat
 - egyes esetekben azonnal hozzájuthatunk az áruhoz (pl. ha jegyet, vagy adatot vásárolunk.)

8. hitelkártya, mobiltelefon, PC — lerövidül a tevékenységek ideje
9. iparban- sorozatgyártás (rugalmas számítógépes technológia alkalmazható)
10. egészségügy területén is jelentős változást hozott az információs társadalom fejlődése. Az új alkalmazások (diagnosztizáló eszközök, ultrahangos berendezések) megkönnyítik az egészségügyi dolgozók munkáját, segítik a diagnózisok pontosabb felállítását. Így sok betegség már korai stádiumban felismerhető és gyógyítható. Beteg nyilvántartási rendszerek sokkal áttekinthetőbbek és egyszerűbben kezelhetők.

OKTATÁSBAN

1. A modern információs társadalom igényli az élethosszig tartó tanulást
2. Egyéni tanulást/számonkérést biztosító szoftverek elterjedése
3. Multimédia használata
4. Adatbázisok használata – lásd az 1. tételt ahol ezek részletesebben le vannak írva.
5. Távoktatás elterjedése
6. Tanulás az internet használatával:
Kimeríthetetlen adatforrás a web. Az internet egészen kereshetünk keresőgépekkel vagy tematikus keresőkkel, nyilvános adatbázisokban, elektronikus könyvtárakban, katalógusokban: a talált dokumentumok személyes használatra általában letölthetők, kinyomtathatóak. Rugalmasabbak, mint a hagyományos katalógusok, mert sokféle szempont szerint lekérdezhetőek.

Pl:	www.neumann-haz.hu	www.mek.oszk.hu (Magyar Elektronikus Könyvtár)
	www.mokka.hu	MOKKA (Magyar Országos Közös Katalógus)
	www.epa.hu	EPA (Elektronikus Periodika Adatbázis)
	<u>tematikus keresők:</u>	www.startlap.com www.matematika.lap.hu ,
		www.informatika.lap.hu , www.kepeslap.lap.hu ,
		www.smiley.lap.hu
	<u>kulcsszavas, vegyes keresők :</u>	www.origo.hu www.google.com
	<u>Oktatási portálok:</u>	www.om.hu www.sulinet.hu ,
		http://sdt.sulinet.hu (Sulinet Digitális Tudásbázis)

IV. Információs társadalom polgára

Offline személyiség: számítógéppel közvetlen kapcsolatban nem levő (pl. régimódi nagymami)

Online személyiség: állandó kapcsolatban van a számítógéppel, hálózattal-általában internettel, majdnem szünet nélküli kommunikációban áll a szoftverekkel és más személyekkel - amit a munka, vagy a szabadidős tevékenység követel meg. (pl. Pistike aki, mindent a netről „szed”)

V. Az IKT veszélyei

Fontos hogy a gép ne károsítsa, ne zavarja az embert. Illeszkedjen a test és a kéz méreteihez, mozgásához, az ember érzékszerveihez.

MONITOR+Világítás

ablak, képernyő, világítás viszonya- tükröződések elkerülése
monitor feltöltődése- porszemcsék hatása a szemre - szemfájás, könnyezés
szem távolsága képernyőtől - felbontás, képpontok mérete

Védekezés: 17colos monitor vagy korszerű LCD monitor, megfelelő elhelyezése a fényviszonyoknak megfelelően. Távolság a monitortól: 60-70cm.

MUNKAASZTAL, BILLENYTŰZET

Rossz elhelyezés természetellenes, kényelmetlen testtartásra kényszerítheti a felhasználót. (fájó hát – nyak - csukló -ujjak, zsibbadás)

Védekezés: jól kiválasztott asztal a perifériáknak. Állítható forgószek, az alkar párhuzamos az asztal síkjával. Rendszeres pihenők, mozgás torna, helyes testtartás, ergonomikus billentyűzet (kifliszerű, ívelt kialakítás) optikai egér

GÉPHÁZ, NYOMTATÓ

hűtőventillátor , winchester zajos lehet, rezonálhat. Az egyenletes zaj feszültté teheti az embert.

Lézersenyomtató gőze egészségtelen

Védekezés: zajmentes ventillátor beszerzése, gyakori szellőztetés.

SZÁMÍTÓGÉPES FÜGGŐSÉG KIALAKULÁSA

Rendszeresen, sokat játszó, chatelő, internetböngésző embereknél függőség alakulhat ki. Emiatt elhanyagolják a tanulást, munkát.

Interneten könnyen elérhető a pornó és sok olyan információ, ami káros gyerekek számára.

Védekezés: iskolai nevelés, szülői odafigyelés, önkontroll.

SZÁMÍTÓGÉPES BŰNÖZÉS:

Jogosulatlan adathasználat, elektronikus betörés, víruskészítés.